

Sent á samráðsgátt

Reykjavík, 30. júlí 2019

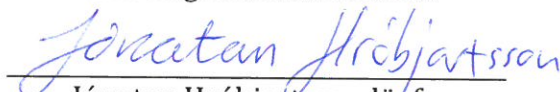
Efni: Umsögn um áform um lagasetningu um breytingu á upplýsingalögum nr. 140/2012

Félag atvinnurekenda (hér eftir FA) fagnar áformuðum breytingum á upplýsingalögum nr. 140/2012 þar sem réttarstaða þriðja aðila er treyst og réttur til handa honum lögfestur. Í frumvarpi til breytinga á upplýsingalögum er fyrirhugað að eftirfarandi breytingar eigi sér stað á upplýsingalögum.

- Bætt verði við ákvæði í 17. gr. þess efnis að stjórnvaldi, eða þeim sem hefur beiðni til afgreiðslu, sé gert skylt að leita afstöðu þess sem upplýsingar varðar áður en ákvörðun er tekin, nema slíkt sé bersýnilega óþarft.
 - Er það mikil réttarbót að stjórnvaldi sé gert skylt að leita afstöðu þriðja aðila enda er það í samræmi við vandaða stjórnsýsluhætti auk þess sem það stuðlar að því mál sé rannsakað til hlítar. Eru fyrirhugaðar breytingar einnig í samræmi við þróun persónuverndarlöggjafarinnar þar sem lög og reglur, er varða meðferð persónuupplýsingar einstaklinga, hafa verið hertar til muna og því fagnaðarefni að andmælaréttur þriðja aðila, sem aðgangsbaiðni kæranda lýtur að, sé lögfestur.
 - FA gerir athugasemd við orðalag ákvæðisins en ekki er nægilega ljóst að hvaða marki það telst vera „bersýnilega óþarft“ að leita afstöðu þess sem upplýsingarnar varða. Væri heppilegast ef í ákvæðinu væri vísað til tiltekinnar lagagreina í upplýsingalögum svo hægt sé að gera sér í hugarlund hvenær það telst bersýnilega óþarft að leita afstöðu þriðja aðila.
- 1. mgr. 23. gr. upplýsingalaga verði breytt á þann veg að úrskurðarnefnd upplýsingamála sé skylt að birta úrskurð þeim aðila, sem upplýsingar um einkahagsmuni varða, ef í úrskurði er fallist á rétt kæranda til aðgangs að upplýsingunum.
 - Um er að ræða mjög þarfa breytingu og í raun illskiljanlegt að ekki hafi verið lögbundin skylda til þess að birta úrskurð fyrir þriðja aðila, ef fallist hefur verið á rétt kæranda til aðgangs að gögnum sem varða einkahagsmuni hans. Skýtur skökku við að veittur sé aðgangur að gögnum sem varða einkahagsmuni þriðja aðila án þess að honum sé gert viðvart og veitt færi á að hafa uppi mótmæli við afhendingu gagna sem varða einkahagsmuni hans.

- Að bætt verði við 1. mgr. 24. gr. málslið þar sem þriðja aðila er veittur réttur til að krefjast frestunar réttaráhrifa í þeim tilgangi að geta borið málið undir dómstóla.
 - FA er jafnframt hlynnt þeim breytingum sem boðaðar eru í breytingarfrumvarpi á upplýsingalögum þar sem kveðið er á um rétt þriðja aðila til þess að krefjast frestunar á réttaráhrifum úrskurða úrskurðarnefndar upplýsingamála í því skyni að bera málið undir dómstóla. Er það mikilvægt fyrir þriðja aðila að geta krafist frestunar á réttaráhrifum á meðan úrskurður úrskurðarnefndar upplýsingamála lýtur endurskoðun dómstóla enda hefur þriðji aðili engra lögvarinna hagsmuna að gæta fyrir dómstólum ef aðgangur að umþrættum gögnum er veittur áður en afstaða dómstóla liggur fyrir.
 - Hins vegar verður að tryggja að sá sem fengið hefur jákvæðu afstöðu úrskurðarnefndarinnar beri ekki kostnað af meðferð slíks máls fyrir dómstólum. Í meðferð slíkra mála fyrir dómstólum leiðir það af íslensku réttarfari að sá sem ekki vill una úrskurði þarf, af réttarfarsnauðsyn, að stefna aðilum málsins á stjórnarsýslustigi (ekki úrskurðarnefndinni). Þannig dragast inn í dómsmál aðilar sem ætluðu sér það eitt að nýta sér ákvæði upplýsingalaga til að fá afhentar upplýsingar með ákvörðun stjórnarsýslunefndar. Í þessum tilfellum er staða þessara einstaklinga (borgaranna) til að verja hendur sínar gegn hinum fjársterka opinbera aðila, ekki alltaf góð og mikilvægt að aðilar standi jöfnum fótum í slíku dómsmáli. Hafi opinber úrskurðarnefnd tekið afstöðu gegn opinberum aðila er rétt að hið opinbera greiði kostnað einkaaðila sem dreginn er inn í dómsmál vegna þessa.

Virðingarfyllst
f.h. Félags atvinnurekenda

Jónatan Hróbjartsson lögfr.